

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยการศึกษาและรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ซึ่งใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรของการวิจัย ได้แก่ ครั้วเรือนในชุมชนเขตดุสิต จำนวน 29,772 หลังคาเรือน ประกอบด้วยแขวงดุสิต จำนวน 3,431 หลังคาเรือน แขวงวชิรพยาบาล จำนวน 3,083 หลังคาเรือน แขวงสวนจิตรลดา จำนวน 2,465 หลังคาเรือน แขวงสี่แยกมหานาค จำนวน 2,403 หลังคาเรือน และแขวงถนนนครไชยศรี จำนวน 18,390 หลังคาเรือน (วิทยาลัยประชากรศาสตร์, 2551)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ หัวหน้าครั้วเรือนในชุมชนเขตดุสิต จำนวน 379 หลังคาเรือน ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่างโดยการเปิดตาราง Krejcie and Morgan ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างโดยมีขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ด้วยวิธีการเลือกตัวอย่างที่เป็นสัดส่วน (Proportional Allocation) ดังนี้

แขวง	จำนวนครั้วเรือน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
ดุสิต	3,431	44
วชิรพยาบาล	3,083	39
สวนจิตรลดา	2,465	31
สี่แยกมหานาค	2,403	31
ถนนนครไชยศรี	18,390	234
รวม	29,772	379

ขั้นที่ 2 สุ่มเลือกตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 379 ตัวอย่าง ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Random Sampling)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของครั้วเรือน ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือนของครั้วเรือน จำนวนสมาชิกในครั้วเรือน และทำเลที่ตั้งครั้วเรือน เป็นข้อคำถามแบบมีตัวเลือกให้ตอบ

ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะ เป็นข้อคำถามแบบที่ตอบว่า “ใช่” หรือตอบว่า “ไม่ใช่”

ส่วนที่ 3 ความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นข้อคำถามแบบที่ตอบว่า “ใช่” หรือตอบว่า “ไม่ใช่”

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนตามหลักการ 5R ประกอบด้วย การลดปริมาณขยะ (Reduce) การนำวัสดุกลับมาใช้ซ้ำ (Reuse) การนำวัสดุที่ชำรุดมาซ่อมแซมใช้ใหม่ (Repair) การนำวัสดุหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) และการหลีกเลี่ยงวัสดุที่จะสร้างปัญหาขยะ (Reject) เป็นข้อคำถามที่วัดระดับความคิดเห็น ซึ่งจะใช้เกณฑ์การประเมินคะแนนตามแบบของลิเคิทสเกล (Likert Scale) ที่มีระดับคะแนนตั้งแต่ 1 – 5 คือ

ระดับคะแนน	5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมากที่สุด
ระดับคะแนน	4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมาก
ระดับคะแนน	3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติปานกลาง
ระดับคะแนน	2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อย
ระดับคะแนน	1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานการจัดการขยะ เป็นข้อคำถามที่วัดระดับความคิดเห็น ซึ่ง จะใช้เกณฑ์การประเมินคะแนนตามแบบของลิเคิทสเกล (Likert Scale) ที่มีระดับคะแนนตั้งแต่ 1 – 5 คือ

ระดับคะแนน	5 หมายถึง ระดับผลการดำเนินงานมากที่สุด
ระดับคะแนน	4 หมายถึง ระดับผลการดำเนินงานมาก
ระดับคะแนน	3 หมายถึง ระดับผลการดำเนินงานปานกลาง
ระดับคะแนน	2 หมายถึง ระดับผลการดำเนินงานน้อย
ระดับคะแนน	1 หมายถึง ระดับผลการดำเนินงานน้อยที่สุด

ส่วนที่ 6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการจัดการขยะของครัวเรือนเป็นคำถามปลายเปิด

3.3 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

3.3.1 ศึกษาข้อมูล เอกสารต่างๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างแบบสอบถาม

3.3.2 สร้างแบบสอบถามให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และกรอบแนวคิดในการวิจัย

3.3.3 นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญทำการวิเคราะห์ด้วยวิธี Item Objective Congruence (IOC) โดย

- ข้อคำถามที่สอดคล้องกับตัวแปร ก็จะให้คะแนน 1
- ข้อคำถามที่ไม่แน่ใจ ก็จะให้คะแนน 0
- ข้อคำถามที่ไม่สอดคล้องกับตัวแปร ก็จะให้คะแนน -1

หลังจากนั้นจึงนำคะแนนในแต่ละข้อมารวมกันแล้วหารด้วย 3 หากคำถามข้อใดได้คะแนนมากกว่า 1 หรือเท่ากับ 0.5 ก็นำคำถามนั้นมาใช้ตั้งคำถาม สำหรับข้อคำถามที่ได้ต่ำกว่า 0.5 ก็จะไม่นำมาตั้งเป็นคำถาม

3.3.4 นำแบบสอบถามไปทดสอบ (Pre-test) กับหัวหน้าครุเรือนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 ชุด เพื่อหาข้อบกพร่องที่อาจเกิดขึ้นจากแบบสอบถามที่สร้างขึ้น

3.3.5 นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาวิจัย

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ทำการวิจัย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสารข้อมูล และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for Windows ดังนี้

3.5.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของครุเรือน ใช้วิธีการประมวลผลตามหลักสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

3.5.2 ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะ ใช้วิธีการประมวลผลตามหลักสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

3.5.3 ตอนที่ 3 ความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ใช้วิธีการประมวลผลตามหลักสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

3.5.4 ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของครุเรือตามหลักการ 5R ใช้วิธีการประมวลผลตามหลักสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยแปลความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ย ความหมาย

4.21 – 5.00	มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด
3.41 – 4.20	มีระดับการปฏิบัติมาก
2.61 – 3.40	มีระดับการปฏิบัติปานกลาง
1.81 – 2.60	มีระดับการปฏิบัติน้อย
1.00 – 1.80	มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

3.5.5 ตอนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานการจัดการขยะ ใช้วิธีการประมวลผลตามหลักสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยแปลความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.21 – 5.00	มีระดับผลการดำเนินงานมากที่สุด
3.41 – 4.20	มีระดับผลการดำเนินงานมาก
2.61 – 3.40	มีระดับผลการดำเนินงานปานกลาง
1.81 – 2.60	มีระดับผลการดำเนินงานน้อย
1.00 – 1.80	มีระดับผลการดำเนินงานน้อยที่สุด

3.5.6 ตอนที่ 6 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะครัวเรือนกับการจัดการขยะตามหลักการ 5R โดยใช้สถิติทดสอบไคสแควร์ (Chi-square)

3.5.7 ตอนที่ 7 ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนตามหลักการ 5R กับผลการดำเนินงานการจัดการขยะ โดยใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยใช้เกณฑ์การแปลผลค่าระดับความสัมพันธ์ของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ดังนี้

ค่าระดับความสัมพันธ์	ระดับความสัมพันธ์
0.01 – 0.20	ต่ำมาก
0.21 – 0.40	ค่อนข้างต่ำ
0.41 – 0.60	ปานกลาง
0.61 – 0.80	ค่อนข้างสูง
0.81 – 1.00	สูงมาก